

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap October 13^{kán} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csöttörtökön. Fél évi díjja helyben 3 ft 12 xr boritéktalanul; postán 4 ft pengőben. Budapestiek évnegyedenkint-is válthatnak példányt boritéktalanul 1 ft 36.xr-jával.

A' folyóírásnak egyes száma 24 xr; egyes kép 12 xr. p. p.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A z é r z é k e t l e n. (*Végzet*)

Azonban Gyerő bejárta Európának nevezetesebb tartományait, a' művészet hazájában olasz országban sokat mulatván franczia országba ment, 's megakarta nézni a' híres portroyali klastromot is. A' világi férjfiak lakja szomszédos volt az apáczákéival 's kertjeik-is határosok. Minden héten közgyűlés tartatott tudományos vitatás végett a' férjfiak és apáczák között. A' gazdag Gyerő könnyen nyert engedelmet a' priortól e' vidéken rövid idői mulatásra, és egy közgyűlési jelenlétre.

Mig a' gyűlés ideje elközelgett, Gyerő az erdő mélyében épült mulatóházban éppen franczföldi utazása közben szedett tapasztalásait jegyzé-fel, midőn nagy sikoltás rázáfel munkájából. Fut arra, honnan a' lárma hallatszott, 's látja, hogy egy apáczá egy álarczos magával akar el-hurczolni. Nyilként szalad a' megmentésre Gyerő, 's midőn az orozó a' segédül jött fegyvertelenre rohan, hogy őt által üsse, egy fa-törzsökbe akad, földre terül, 's fegyvere messze szökik kezéből. Gyerő villám-sebesen kapja-fel a' fegyvert, hogy a' gonosztevőt megbüntetné, de ezt sebes futása mentté tette. Azután az elájult apáczához fordul, 's egek! Lengei Luizát ismeri-meg benne. Magához térvén Luiza megretten, midőn Kérei Gyerőt látja szabadítójában: a' vér majd szívébe vonul vissza, majd ismét arczába tódul; egy lány sohajtással 's tüzes nézéssel kezdé életre jöttét. „Fogadja hálámat, örök hálámat megmentésemért édes Gyerő“ szólla Luiza érzékenyülve. — „Háláját köszönöm, mert az felesleges; a' tett maga szokott lenni mé-

rője ön becsének; szolgálatom a' felebaráti szeretet rovására esik, és így nem érdemel halát" — felele Gyerő, 's Luizát nyugodtan bevezetvén eltűnt.

Luiza most egészen megváltozott: büszkesége nem engedte ugyan, de még-is meg kellett vallania, hogy a' veszedelemtől fogva nem csak a' tudomány szeretete, hanem egy más érzés is kezdett kifejlődni benne, melly mind inkább gyengítette a' másikat. Napjában többször kerestemeg azon helyet, hol őt Gyerő megszabadította; minden levél, minden ág erősebben tünteté-fel benne Gyerő emléket. — Egy nap sokat ült azon helyen, 's már csak a' fák tetejét csókolták a' lemenő nap sugarai; már kezdett a' halavány éj királynéja feltűnni, midőn mélyen így sohajt-fel Luiza: „Gyerő, te igazat mondtál; a' láng fellobbanásának ideje és tárgya nincs hatalmunkban.“ Forró könnyeket hullatott ekkor fekete szemeiből a' szüz, 's nyájason tekintett reá a' szelid hold. — Most érzé csak Luiza, hogy Gyerőt szereti. Gondolkodóbb lett ez órától fogva; társnéji azt gondolák, hogy talán a' közelgő gyűlésre készül. Készült, igaz, de a' szerelmi harczt megvívni. Szegények! nem tudták, hogy sohajtással csak a' szerelmi harcra szoktak készülni.

Luiza nem tudta magának megmagyarázni, hogy megmentéséhez Gyerő mikép juthatott. Mert hogy szerelme vezette volna oda, azt magával el nem hitetheté, eszébe jutván mind a' hazájabeli elválás, mind a' megmentéskor mutatott hideg viselete. Ijesztő rémként tüntek-fel mostelőtte azon szavak, mellyeket egykor neki mondott. Nem élt Luiza lelkében már most egyéb vágy, csak hogy Gyerőt még egyszer láthatná. De elsetétült előtte ezen gondolat teljesejhetése; mert reá semmi reménysugár nem sütött.

Végre eljött a' közgyűlés napja, mellyre Gyerő váraozott; keblében Luizának meglátása semmi mozgást nem tett, csak azt nem tudta megfogni, hogy jutott ő ide. Még most is meglevő lelki büszkesége nem engedé azt megkérdezni, bár milly kevésbe kerülne is. — Luizának kinpadként tünt-fel a' gyűlésnapja. Nem akart megjelenni, de még is egy belső ösztön hatalmason ingerelte a' megjelenésre. Bemenvén a' gyűlésbe kisírt szemeit nem akará

felemelni; de azon gondolat közben, hát ha Gyerő képének valamely vonását találná-fel, bánatdúlt szemeit felveti, 's ime! azok Gyerőt láták-meg. Nagy meggyőzés kellett arra, hogy Luiza le nem roskadt ezen jelenés alatt. Szemei könny-be lábbadtak öröme miatt, 's mint eső után a' fényes nap, annál pompásabban tündöklöttek. Egy nézéssé változott ő egészen. Gyerő, a' ki észre vette Luizának rajta függését, büszkén fordítá-el szemeit róla, mint győzelmet nyertt bajnok. — Luiza ekkor örömmel ment vissza szobájába, mivel Gyerőt láthatá; nem sokára kincse kieszközlé Gyerőnek hollétét, 's egy levélnek kézbe szolgáltatását.

Gyerő más nap éppen indulandó vala, 's éppen dolgai rendbeszedésén munkálkodék, midőn az öreg kapus egy levelet titkon által nyújt, 's e' szókat „uram, egy óra múlva válasz után jöväk“ mondva, eltünt. Gyerő, ki már megtanult hiúnak nem lenni, nem gondolta, hogy a' levél Luizától legyen, bár az írás-módon hasonlót gyanított. Nyugodtan töré-fel pecsétjét, 's ezt olvasá: „Édes Gyerő! látatlan kéz fonja sorsunkat; valamint lételünknek, ugy sorsunk megváltoztatásának se lehetünk okai. A' kebel érzeményei, mint felhők közt a' nap, bujkál ugyan, de egyszer csak még is a' maga fényében tűnik elő. A' magáé előbb tünt-ki, mint az enyim, 's ez akadályozza engem szerelmének nem viszonzásában. A' klastrom szük falai, mit a' nagy világ nem tudá, kifejték bennem is. Maga életem menté-meg, 's bérül fogadja hű szivét szerelmével együtt örökös barátnéjának Lengei Luizának.“ — Bámulás fogá-el az illyet még nem is sejtő Gyerőt, 's bár szive ellenzé, finom gondolkodása még is ezt iratá vele feleletül: „Édes kisasszony! mi antipodák vagyunk; mikor az egyiknek napja feltűnik, akkor a' másiknak lehalad. Én a' kisasszonynak ajánlott tanácsát most is hiven tartom: „„t. i. a' szivnek semmi jóval nem kamatozó érzéseit felejtse meszsze.““ Hogy megszabadítám, arra elég díj az, hogy hatalmamban volt megmenteni. Felejtse-el az egykor megvetett Kerei Gyerőt.“ — Luiza kétség között örömmel várta a' levelet; — meglett, de ájultan rogyék-le, 's csak későre jöhetett magához. Gyerőt el akarta felejtteni, de nem lehetett; majd ismét egy remény-sugárt képzelt maga-

nak, de az is elenyészett, midőn megtudta, hogy Gyerő elutazott. A' gonosztevőt felébredett lélekismerete nem kinozza úgy, mint Luizát a' levélben olvasott szavak: többször el akarta azt szaggatni, de még is megtartoztatta magát, hogy legalább nevét láthassa a' kegyetlennek. Így volt Luiza, 's mint virág nedvesség nélkül, vég-enyészetre sietett.

A' klastromi rend - szabás szerint három év volt a' próba idő; Luizának még csak fél éve volt hátra. Drágaságaival kieszközlé, hogy felszenteltetése előtt szülőit láthassa. Ingerlé Luizát a' szülői meglátogatására ösztönző vágy is; de még inkább az, hogy a' kedves kegyetlent még egyszer láthassa.

Gyerő visszatért hazájába; örömsirással fogadta őt a' gondos anya, ujuló étellel a' jó atya, ki fíjában kéjtelve látta gyűjtött tapasztalásainak kisedet körében is teljesítésbe vételét. Ránczba vonult ugyan az ó kor sok bajnokának homloka Gyerő intézetei látására; de emennek erős lelke győzött a' gunyakaczajokon; a' következés igazolta czélját, édes örömet szerzett szülőjinek, 's megelégedést az idegeknek is. Meglátogatta Gyerő Lengeiéket is, de Luizával történt találkozását 's történetét szerényül elhalgatta.

Egykor vadászaton lévén — a' mi szenvedélye volt Gyerőnek — üzőbe veszen egy őzet, melly a' téren bántatlanul futa, míg az erdő fogadja-be az üldözöttet: Gyerő lángra gyulva a' kedves prédán, nem késik utánna futni; de a' vadnak egy nagy árkon szerencsés átszökése vissza adja élet reményét az üldözött őznek; 's megszabadul. Midőn pedig Gyerő ki akarna menni az erdőből, látja, hogy Lengeiéknak az erdővel határos kertjekbe jutott, 's nyugton folytatja utját a' lak felé. Ekkor egy letérdepelt fekete köntösű imádkozó leányt pillant-meg, kit szent foglalatosságában Gyerő háborgatni nem akarván, fához köti lovát, 's lassan ama széphez közelit annyira, hogy az imádkozónak szavait érthette. „Atyám — így szóllott az ismeretlen — te végtelen irgalmú! ne büntess érdemem szerint; a' gondatlan leányzó egykor végzésedet bírálá; engedj-meg neki örök kegyelmed szerint. A' szivnek most már feléledt érzeménye tárgy nélkül vad sors gyanánt üldöz engemet. Nyujts béke-partot számomra a' megbántott kebelen, vagy

adj örök nyugalmat, a' sir csendes ölében, hol keblemaludjék-ki forró érzetével!“ Itt sűrű zokogások, 's tenger köny szakasztá félbe a' leányka buzgó könyörgését; e' közben egy levelet vett-ki kebléből, 's megcsókolván az égre szegezé kegyelmet esdeklő pillantatit, 's végre a' ház felé vissza tért. Feltekint Gyerő, 's megismeri Luizát a' szerencsétlen portroyali apáczáat. Mélyen hatottak reá a' leány könyörgése, annak arczán hervadni kezdő rózsák, a' kisirt szemek, 's a' sűrű sohajtások, mellyek a' szűznek bánatját kísérek. „Igazságos ég — felkiálta — te mindennel ön érdeme szerint bánsz!“ 's ezzel lovára ülven, elhatározá magában, hogy Lengeieket meglátogatja.

„Édes öcsém, mi meg is halhatnánk miattad, olly ritkán látogatsz-meg“ — kiáltá a' bemenő Gyerőnek barátságosan Boldizsár. — „Ha személyem nem is, de lelkem mindig bácsiék körül van,“ viszonzá Gyerő. — „Te talán nem is tudod, hogy Luiza haza jött.“ Azonban belép Luiza. — „Örvendek, hogy szerencsém van ismét az édes honban tisztelni a' kisasszonyt“ szólla Gyerő. — „A' kedves haza, az édes kör ismét vissza vontak; mindig felejthetlen marad azon hely, melly életünket adá, éppen úgy mint a' melly azt elvevé,“ felele Luiza, halvány arczára előbbi rózsáji vissza térvén. E' közben Boldizsár kiment, 's magokra hagyá őket. „Gondolom, édes örömet talál Kérei ur mindenütt, 's napjai boldogok“ mondá Luiza akadozó hangon. „Mióta a' kisasszonytól ajánlott oktatást követem, lehullottak rólam az érzemények, 's nem nyugtalanitva szerelmi indulattól nyugodt 's mondhatom boldog vagyok. Ugy hiszem a' nyugalom kuffejét magában keresse az ember, 's így feltalálván azt, kiki boldog lehet“ felele Gyerő. — „Vannak az életben ollyan környülállások, hogy a' nyugalom oka nem magában, hanem egy rajta kivüles tárgyban van, 's ha a' nyugalom okát nem birhatja, úgy csak üres hang a' boldogság, melly következés nélkül enyész-el. Azonban, valamint Gyerő ur, úgy én is elfogadám tanácsát, 's most köszönetem nyujtom érette — mondá Luiza. — Üzze csak tovább kegyetlenségeit édes Gyerő — folytatá könnyezve Luiza, — hát nem eléggé lakoltam érzéketlenségemért, még halmozni akarja azokat? mindazonáltal re-

ménylem, ha itt nem, legalább a' sir csendjében nyugalmat fogok én is találni.“ — „Nem ott angyal, nem, e' hű keblen—kiálta Gyerő Luizát forrón karjai közé ragadva. Gyerő, Luiza! e' két szónál a' két egymásért égőnek lelke csókban egyesült. Siettek szülőjüknök áldását kérni a' két boldogok, 's azok öröm-könnyek között adák azt reájok; a' portroyali priort pedig Luizának elmaradása végett tetemes jámbor adomány engesztelé-meg.

II. ORSZÁG ISMERTETÉS.

Lunkaszprie barlangja.

Midőn a' legközelebb enyészett Szent Jakab havában Bihar vármegyei rövid, de igen kellemetes utazásomat tettem, nem lehetett elmulasztanom Lunkaszprie barlangjának megtekintését is. — Illy czélból tekintetes Korda János urnak ott kebelezett szép jószágából Magyar Csekéről utunkat kisasszonyának társaságában a' távulra nyuló hegyek magas csucsain által vevén majd egy igen kellemetes vidékre jutottunk. Egy minden felől magas hegyektől környül ölelt síkság volt ez, mellyen az alig megszámlálható igen bájos helyzetű oláh falucskáknak, mellyeknek fa házaeskaik közül a' vagyonos birtokosoknak fényes, és legújabb izlésű kastéljaik mutatkoztak, mintegy közép táján fekszik Papmező helysége. A' fen álló omladványok kétségbe hozhatlanul bizonyítják, hogy azon helyen valamelly szerzetnek lakja állott, 's a' mint gyanítani lehet, ezen egész völgyet tulajdonuknak ismerték, melly a' zavaros századok előtt az egészre kiterjesztett nevét viselte. Csekély ideig volt tartozkodásom nem kedvezett annyira, hogy annak kinyomozását sikerrel tehessem; reménylem azonban, és pedig igen forróan, hogy a' szép megyének lelkes honfiai közül léssz, ki a' nagy titkot a' kedves hazának tudományára tenni el nem csüggedő iparral fog törekedni. — Innen Kimpányon által majd Lunkaszprie jutottunk. — Balról az ugy nevezett Király-hegy, hajdan minden Magyar-nak szivét még most is hálaadva emelő Hunyady Mátyás halhatatlan emlékü királyunknak, de őt megelőzőtt ország-lóinknak is kedves vadászó helyök — a' legsűrűbb erdő, mellyben maiglan is nagy számú vadak léteznek. — Jobb-

ról szinte egy nem közönséges magosságú hegy terjedvén-
el, közöttök mintegy bölcsőben nyulik-el nem csekély tá-
vulságra Lunkaszprie, mostani névvel a' Lunkányiaknak
királyi adományképpen nyert helységök. (*Végz. köv.*)

III. JELES MONDÁS.

Élet kincse.

Van egy kincse ez életnek,
Feljebb már nem repülhetnek
Legmerészebb szárnyai.

Ez a' földi jó határa,
Boldog, kit ölébe zára,
Kit ölelnek karjai!

A' szerelem ez a' kincs
Ennél bizony drágább nincs.

Kisfaludy Károly.

Szerencsés ember. Reánk nézve legnagyobb szépség az
ember, 's a' szerencsés ember legszivrehatóbb tekintet a' nagy ter-
mészetben. Emberek hijjával, a' legszebb kinézesek-is rövid időn
fárasztókká válnak. iffj. Thoroczka y László.

Remény édes ringatója éltünk álmainak! ki gondos ápolással
lopsz uj párnát fejünk alá, ha a' másikat a' sors alólunk kikapta,
és vigyázol, hogy riadt ne legyen ébredésünk; a' kit te elhagysz,
kietlen sivatagságot lát az maga előtt az élet üregében, 's csak a'
sir lehet még az az öröm, melly után esdekel — liheg!

Fáy András.

IV. KÖLTÉSZET.

A' Szendergő.

Pázsitos ligetek hűvésében
Megy az utas setét halmokon,
Bánatos arcza könytengerében
Nyugtót keres az éj leheltében,
'S elszunnyad a' lengé bokrokon.

Keble viharában enyhet vára
A' jótékony álom karjain,
Leülvén egy halom pázsitára
Homályba tűn lakja láthatára
'S egy mély sohaj lebben ajkain.

Leszáll az est hűves alkonyával,
Harmat cseppekkel legyinti őt,
Szép virágok balzsam-illatával
'S hajdani szerelme mámorával
Menybe bájolván a' szendergőt.

Ott a' fülmile hűs rejtekéből
Bájhanggal zengi szerelmeit,
Még az utas tündér képzetéből
Ígézve riad-fel nyughelyéből
'S — eloltja szelid keserveit.

Tovább megy az éj sűrű ködében,
'S mindig egyszerre könnyezett,
Elmerülvén sorsa végzetében
Szívcsatája megszűnt keblében,
Mint a' kit sirhalom környezett.

Mire eloszlik az éj homálya
'S Aurora fényt lövell körüle
Enyhül az utas vészés dagálya
Beborítván azt a' lezárt pályá
És — örök nyugalomra dűle. —
Oxely Mórócz.

V. VILÁGI TELEGRAF.

St. Simonisták pénze. A' St. Simonisták nem régiben
pénzt verettek, mellyen előülőjöknek E n f a n t i n atyának képét

látni esztendőszám nélkül. Az egyik felen „Maximus,” a' másikon „Non plus ultra” felirásokat olvashatni.

Napoleon képszo b r a. E' nevezetes szobrot Seurre öntötte, ugyan csak Napoleon által elfoglalt 16 ágyú rezéből. Magassága 11 láb, a' talap pedig, mellyen áll 135 lábnyi magas. A' császár közönséges öltözetében, tudni illik a' kis három szegű kalapban, nagy felső kabátban, kardosan vagyon kiképezve. — Ujabb tudósítás szerint már Korsikában-is törekszenek a' hatalmas hódítónak oszlopot emelni; s már Ajaccio és Bastiában kiküldöttségek is rendeltettek, mellyek az e' célra begyűlt pénzt össze szedjék.

VI. K Ü L Ö N F É L E.

Rabelais fortélya. Midőn 1659-ben bizonyos Rabelais francia litteratornak szabad gondolkozás módja végett Romát el kellett hagynia, igen nyomorult állapotban 's csak nem rongyosan ért Lyon-ba. Hogy utját Párisig folytathassa, következő módot gondolt ki. Három zacskót megtöltvén hamuval ezt iratá reájok a' korcsmáros leánykájával: „méreg a' királynak” — „mérge a' királynénak” — „méreg a' hercegeknek” — A' csacska leánykának nem lehetett sürgetős dolga, mint ezt apjának elbeszélni. Ez tehát a' rendőrséghez ment, 's a' vélt méreg-keverőt Párisig vitette a' nélkül, hogy Rabelaisnak egész utja csak egy fillérébe került volna. — Párisban Rabelais megnevezé magát a' rendőrség miniszterének, ki őt kaczagva elbocsátá.

A' baleset jö lesett. Bizonyos Victor Adolf Rouenből alsó Loire megyében mulatván annyira kifogyott pénzéből, hogy viszsza többé nem utazhatott. Egyszerre csak rajta esik a' rendőrség, melly őt bizonyos Victor Marabonnak, egy híres roueni tolvajnak tartotta 's bezáratta. Victor Adolf engedett a' balesetnek, 's nyugotian hagyá magát Rouenbe vissza vitetni, hol azután őt megismervén szabadon bocsáták; e' szerint neki a' bal eset igen jól esett.

VII. DEMOCRITUSI POR.

Egy társaságban W. jeles hangművészről előfordult a' szó, és egy valaki ekkép fejezé ki magát: „En tegnap őt elragadtatva halgattam, majd egy óráig fantazirozott.” „Ah! lehetetlen” — felel hirtelen egy kisasszony — én tegnap beszéltem vele, és még semmi baja se volt.

X.

Visszás rejtvény. (Palindrom)

Egy tag nevem, bár eszköz csak, nagy hasznú ez életben
Kivált a' mezei gazdák munkálkodó körében,
Bátor visszán forgatod,
Egyformán olvashatod.

Hrvth. Döbröcközl.

Előbbi rejtvény: a' fiú 15, az apa 39, a' nagy apa 70 esztendő.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.